

עת"א 63406/06/17 - באסם עבדאלטיף נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 63406-06-17 עבד אל לטיף(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
עת"א 24416-03-17

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר העותר
נגד המשיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

העותר הגיש שתי עתירות שנדונו יחדיו.

63406-06-17 - בעניין יציאה לחופשה חריגה לרגל הולדת הבת.

העותר מלין נגד אי היענותה של המשיבה לפניותיו ליציאה לחופשה חריגה, על מנת לבקר את רעייתו ואת בנו שנולדה ביום 9/6/17.

לטענת העותר, למרות מס' פניות, בתאריכים 14/6/17, 22/6/17 ו- 27/6/17, כלל לא נשקלו שיקולים הומניטריים על ידי הגורמים הרלוונטיים בשב"ס. בכך טעו המשיבים באופן קיצוני. החלטתם לוקה בחוסר סבירות.

24416-03-17 - בעניין התנהלות המשיבים אשר, לטענת העותר, הכשילו הליך שיקום בו היה מצוי. העותר טוען כי עבר כברת דרך שיקומית ארוכה, שולב באגף נס, תפקד באופן חיובי, אך הגורמים הטיפוליים החליטו להחזירו לאגף מתקדמים ובכך להחזירו אחורנית בטויל.

התנהלות המשיבים הינה שרירותית ואיננה עניינית. העותר מבקש להורות למשיב להחזירו למסלול אגף נקיים מסמים ולהמשיך טיפול בהתאם.

פרטי העותר

העותר הינו אסיר פלילי, מרצה עונש מאסר של יותר מ- 35 שנה לאחר שהורשע בעבירות של רצח בכוונה תחילה, חבלה גופנית חמורה, הצתה או שריפה. תחילת ריצוי מאסרו 3/8/2002. מועד סיום מלא של עונש המאסר 9/2/2038 מסווג לקטגוריה א - משטרה.

לעניין שילובו של העותר בהליך טיפולי מציינת המשיבה :

· העותר הודח מאגף נ"ס לאור התנהלותו, כמפורט בהתייחסות גורמי טיפול אשר צורפה לכתב התשובה, שם מפורטת ההיסטוריה הטיפולית בעותר וכן הסיבות שהביאו להדחתו מהטיפול.

· בנוסף, התקבל לאחרונה בעניינו של המשיב מידע שלילי מוצלב, המצביע על התנהגות שלילית של העותר בין כותלי הכלא והתנהגויות שיש להן השפעה מחוץ לכותלי הכלא.

· ההחלטה לגבי אופי הטיפול והשיקום הינה החלטה מקצועית בשיקול דעת הגורמים הרלוונטיים, בהתאם לנתוני האישיים של האסיר, הרקע ממנו בא, אופי העבירות שבגינן הוא מרצה את עונש המאסר והתנהלותו בתוככי הכלא.

באשר לחופשה החריגה, העותר הינו אסיר עולם שעונשו נקצב. הוא איננו זכאי להשתלב בסבב חופשות בשל סיווגו לקטגוריה א' - משטרה.

חופשה חריגה לאסיר זה כפופה להמלצת ועדת אסירי עולם ולהחלטת נציבת שב"ס.

באבחון הפסיכולוגי שנערך לעותר נקבע כי רמת מסוכנותו של העותר לטווח הארוך הינה בינונית.

ועדת אסירי עולם שהתכנסה ודנה בעניינו של העותר הביעה את דעתה כי טרם בשלו התנאים לשילוב האסיר בחופשות. רמת מסוכנותו נותרה גבוהה. בתחילת מאסרו היה העותר מעורב רבות בפעילות פלילית בין כותלי בית הסוהר, כולל אלימות וסמים. העותר הוגדר בעבר כשייך לכנופיית פשע. זמן מה ואף הוגדר כסג"ב. במהלך הטיפול היו עליות ומורדות. הדרך הטיפולית שעל העותר לעבור עודנה ארוכה.

הוועדה שקלה גם את עמדת גורמי המודיעין ומשטרת ישראל.

בדיון טענה ב"כ העותר כי יש לדייק באמור באבחון הפסיכולוגי, שם צוין כי רמת המסוכנות היא "בקצה הנמוך של הטווח הבינוני". העותר עבר כבר כעבר דרך בנושא הגמילה מסמים. אמנם בעבר, בין השנים 2004 - 2009 היתה לעותר בעיה של התמכרות לסמים, מאז הוא שינה את דרכיו, עבר תהליך חיובי מאוד וניכר בו כי עבר שינוי לטובה, אך למרבה הצער המשיב "נפל" ב- 3 בדיקות שותן שנערכו לו ושנמצאו "מלוכלכות". בבדיקת אימות שנערכה, לא אושרו הממצאים ולא נמצאו שרידי סם. לאור התוצאות בבדיקות האימות, פנה העותר וביקש להחזירו לאגף נס משם הודח, אך לא נענה. פנייתו הושבה ריקם בטענה לקיומו של מידע שלילי בעניינו.

בהמשך הוסרה המניעה המודיעינית ולאחרונה קיבל תשובה כי הוא יוחזר לטיפול, אותו עליו לעבור מתחילת הדרך ולא מהשלב שאליו הגיע.

לעניין החופשה החריגה, בתו של העותר נולדה ב - 06/17. העותר מבקש לצאת לראות את בתו ואת בת זוגו. הילדה אינה יכולה להגיע אליו לכלא בשל גילה הצעיר והחשש לבריאותה. העותר מבקש לערוך לבתו חגיגה בביתו.

לאחר עיון בטענות הצדדים, לא מצאתי כי ההחלטות המנהליות בעניינו של העותר לוקות בחוסר סבירות המצדיק התערבות שיפוטית.

לעניין החופשה חריגה - על פי עמדת המחוז המפורטת בפרוטוקול ועדת אסירי עולם לחופשה ראשונה, העותר נפלט במהלך השנה האחרונה מפרויקט "מאסרים ממושכים" עקב בדיקת שתן חיובית ומידע על שימוש בסמים, היה ניסיון שלא צלח לשלבו בפרויקט "אור ראשון" לטיפול בהתמכרויות, אך האסיר דחה זאת. כיום מסרב להשתלב בטיפול התמכרות ומביע עניין להשתלב בטיפול בתחום האלימות. הרושם הוא כי קיימת התקדמות הדרגתית של שינוי והיכרות עם דפוסי החשיבה הנוקשים המאפיינים אותו, אך זקוק להמשך עבודה על דפוסים אלה. גם כיום כאשר הדברים אינם עולים בקנה אחד עם תפיסת עולמו, הוא מביע התנגדות לקבל ומתקשה להגמיש את אופן חשיבתו ולנסות לבחון את הדברים מנקודת מבט אחרת. ניכר כי על אף התהליך הטיפולי שעבר לאורך שנים, דרכו הטיפולית עדיין ארוכה וכי עליו להמשיך ולהשתלב בטיפול משמעותי, אינטנסיבי הן בתחום ההתמכרויות והן בתחום האלימות, שיקנו לו כלים עם מצבי לחץ ומצבי סיכון. האסיר לא מומלץ לחופשה בכלל ולחופשה חריגה בפרט.

גם כאשר מדובר בחופשה חריגה, המשקל של המסוכנות הינו ראשון במעלה. בהעדר טיפול מספיק שיאיין או יפחית את המסוכנות, אינני רואה חוסר סבירות בהחלטה.

חופשה, גם חופשה חריגה, הינה פריבילגיה לאסיר מקום בו דעת הגורמים המקצועיים היא כי קיימת סכנה לשלום הציבור כתוצאה מיציאתו של אסיר לחופשה או חופשה חריגה, לא יתערב בית המשפט בהחלטת המשיב שלא לאפשר יציאת האסיר לחופשה אלא אם נפל בהחלטה פגם מנהלי (רע"ב 7891/10 פלוני נ' שב"ס, רע"ב 5489/09 פלוני נ' מ"י).

גורמי הטיפול סבורים כי דרכו הטיפולית עדיין ארוכה וכי עליו להמשיך בטיפול אינטנסיבי משמעותי על מנת להפחית את המסוכנות.

מודיעין שב"ס מצייין כי האסיר השתייך לכנופיית רובאעי מעכו. העבירות שביצע הינן על רקע סכסוך בין כנופיות. לאורך תקופת המאסר הצטבר חמ"ן שלילי רב בגין כוונות החדרה, החזקת חפצים אסורים, מעורבות שלילית - גם בשנת 2017. מודיעין שב"ס איננו ממליץ על חופשה.

האחריות על ניהול בית הסוהר מוטלת על נציבת בית הסוהר. בית המשפט איננו מנהל את בתי הסוהר. הביקורת השיפוטית הינה ביקורת על חוקיות החלטת הנציבה. הנציבה סמכה את החלטתה על הגורמים הרלוונטיים הממליצים.

באשר לטיפול, אסיר איננו יכול להחליט לעצמו איזהו הטיפול הראוי לו. החלטה על סוג הטיפול, משך הטיפול וכו', הינה החלטה מקצועית של גורמים מקצועיים. בדיקות השתן היוו אך אינדיקציה ולא מעבר לכך. ההחלטה להדיח את העותר מהאגף הטיפולי נס, מבוססת על מידע מודיעיני מבוסס ומוצלב.

קצינת האסירים מציינת שהגורמים המקצועיים המליצו על טיפול במחלקה להתמכרויות. העותר שולב בפרויקט "אור

ראשון", אך לאחר ימים ספורים פלט את עצמו, הביע חוסר יכולת להסתגל בשנית לטיפול בהתמכרויות.

המידעים המשטרתיים בדבר התנהגות שלילית בכלא, מידע מס' 17-0334-036 מ-07/2017. מידע שב"ס מכיל, בין היתר, ידיעה מ - 29/3/17 מס' 2458072, ידיעה מיום 13/2/17, מס' 2418664 וידיעה מיום 15/2/17 מס' 2419727.

לאור האמור, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטות המנהליות.

העתירות נדחות.

ניתנה היום, ל' אב תשע"ז, 22 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.